

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN DEPREM SONRASINDAKİ UZAKTAN EĞİTİM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF THE OPINIONS OF STUDENTS LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE ABOUT DISTANCE EDUCATION AFTER THE EARTHQUAKE

Nurullah AYKAÇ

Dicle Üniversitesi, Ergani MYO, Türk Dili Bölümü

nurullahaykac@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0261-9769

ÖZ

Geliş Tarihi:

19.09.2023

Kabul Tarihi:

27.12.2023

Yayın Tarihi:

31.12.2023

Anahtar Kelimeler

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçe eğitimi, Uluslararası öğrenciler, Uzaktan eğitim, 2023 Kahramanmaraş depremi.

Keywords

Teaching Turkish as a foreign language, Turkish education, International students, Distance education, 2023 Kahramanmaraş earthquake.

Çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin deprem nedeniyle uygulanan uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri incelenmek olarak belirlenmiştir. Çalışma, tarama türünde bir araştırma olarak oluşturulmuştur. Çalışmanın analiz birimi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerdir. Çalışmada analiz edilen durum ise söz konusu öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleridir. Bu doğrultuda Dicle Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezine (TÖMER) devam eden 60 uluslararası öğrenciye çevrim içi olarak bir anket uygulanmıştır. Sonrasında ulaşılan verilerin analizi yapılmıştır. Analiz sürecinde öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevapların yüzdelik oranları alınmış ve bu cevapların kapsadığı alan, ölçüt olarak kullanılmıştır. Öncesinde uzaktan eğitim hakkında fikir sahibi oldukları anlaşılan uluslararası öğrencilerin; internet ile ilgili problem yaşadıkları, yüz yüze eğitimi daha verimli buldukları, uzaktan eğitim sürecinde sosyal yaşantılarının sekteye uğradığı ve bunun da Türkçe öğrenmelerini olumsuz etkilediği, uzaktan eğitimin dil becerileri ile ilgili çalışmalarını yapmada yetersiz kaldığı ve ders içi etkileşimin yeteri kadar sağlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

The study aims to examine the views of international students learning Turkish as a foreign language on distance education implemented due to the earthquake. The study was designed as survey research. The unit of analysis of the study is international students learning Turkish as a foreign language. The situation analyzed in the study is the opinions of the students in question about distance education. In this direction, an online questionnaire was applied to 60 international students attending Dicle University Turkish Teaching Center (TÖMER). Afterward, content analysis was conducted for the data obtained. In the analysis process, the percentages of the answers given by the students to the survey questions were taken and the area covered by these answers was used as a criterion. The international students who were understood to have an idea about distance education beforehand, it was concluded that they had problems with the internet, they found face-to-face education more efficient, their social life was interrupted during the distance education process and this negatively affected their Turkish learning, distance education was insufficient to carry out studies on language skills, and in class, interaction was not provided enough.

Attıf/Cite as: Aykaç, N. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin deprem sonrasındaki uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin analizi. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 4(2), 85-99.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Son yıllarda Türkiye ile dünyanın farklı ülkeleri arasında gelişen ikili ilişkilerin etkisiyle ticaret ve turizmin yanı sıra eğitim ve sağlık gibi alanlarda da işbirliğinin arttığı görülmektedir. Bu durum yeryüzündeki insanların, tek bir dünya topluluğu görünümünde bir araya gelme çabası olarak ifade edilen küreselleşmenin bir sonucu olarak da ifade edilebilir. Küreselleşme, önce sınır ötesi ticaretin yoğunlaşması, sosyal ilişkilerin ülke dışına taşması ve yayılması sonucu ekonomik boyutlu bir kavram olarak ortaya çıkmış (Ateş & Aytekin, 2022) fakat sonrasında her alanda olduğu gibi eğitimde de etkisi görülmüştür. Bu durumun eğitime yansımalarının bir tarafı da yabancı öğrencilerdir. Çünkü yükseköğretimde uluslararasılaşma, hem ulusal hem kurumsal düzeyde yöneticilerin önemli bir gündem maddesidir ve bu doğrultuda çeşitli politikalar geliştirmektedirler. Daha fazla uluslararası öğrenci çekme çabası bu politikaların bir sonucu olarak ifade edilebilir (Bulut Şahin & Eriçok, 2023; Eriçok & Arastaman, 2022). Böylece eğitim için Türkiye'yi tercih eden öğrenciler, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi” sürecine dâhil olarak Türkçe öğrenmeye başlamaktadırlar.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde; eğitim düzeyleri, yaş grupları, kültürel özellikler, öğrenme amaçları gibi farklılıklar artıkça ortak noktanın belirlenmesi ve belli bir standardın yakalanması da güçleşmektedir (Biçer, 2021). Söz konusu sıkıntının üstesinden gelebilmek için genelde, Avrupa'daki tüm dilleri kapsayacak şekilde Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ); özelde ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecine rehberlik etmesi amacıyla çeşitli öğretim programları hazırlanmıştır. Bu bağlamda test geliştirme süreci, belgelendirme, sertifika sistemini temellendirme, ders kitabı ve diğer ders materyallerini geliştirme, müfredat geliştirme ve bunlara bağlı olarak eğitim standartlarını oluşturmak amacıyla Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinden faydalanılmaktadır (Kocayanak, 2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için de özellikle üniversitelerin bünyesindeki Türkçe öğretim merkezlerinde bu durum belli bir planlamayla yapılmaktadır. Bu amaçla çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından öğretim programlarının hazırlandığı görülmektedir. Her ne kadar birbirinden farklı özellikler taşısa da (Örge Yaşar, 2021) belli bir programa göre hareket etmek standartlaşmayı sağladığı (Balcı & Melanlıoğlu, 2020) için süreci hem daha düzenli hem de daha verimli hale getirmektedir (Kaya & Kardaş, 2019).

Uzaktan eğitim ile beraber, öğretici yeterliklerinin yanı sıra uzaktan eğitim sürecinin gerektirdiği bazı yeterliklere sahip olmak önemli görülmektedir. Burada ilk dikkat edilmesi gereken husus, uzaktan eğitim sürecinin iyi yönetilmesi gerektiği olarak ifade edilebilir. Çünkü ana dillerinin dışında farklı bir dil öğrenen öğrenciler, sınıf ortamının etkileşiminden yoksundurlar. Bu nedenle bu etkileşim, olabildiği kadar çevrim içi olarak sağlanmaya çalışılmalıdır. Aksi durumda eğitim öğretim sürecinin başında planlanan hedeflere ulaşmada aksaklıklar yaşanabilir.

Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Eğitim tarihi incelendiğinde, eğitim uygulamalarının günümüze gelene kadar çok çeşitli değişikliklere uğradığı görülebilir. Özellikle nüfus artışının çok hızlı olduğu günümüzde eğitim hizmetlerini, çağın koşullarına uygun olarak, geniş kitlelere götürme zorunluluğu farklı uygulamaların geliştirilmesini (Gökçearslan, 2008) zorunlu kılmıştır. Uzaktan eğitim, eğitim kurumlarına dâhil olmadan her kesimden insanı eğitimin içine alan uygulamaların başında ifade edilebilir. Covid-19 pandemisine kadar; uzaktan eğitim, hızla gelişen bilgi teknolojilerinin bir sonucu ve kazanımı olarak kullanılıyordu. Özellikle özel eğitim kurumları, teknolojik gelişmeleri kullanarak eğitim öğretim yaptıklarını sunmak ve bu şekilde hedef kitleyi etkileyebilmek için bilgi teknolojisi alanındaki gelişmeler doğrultusunda çeşitli uygulamalarla eğitim öğretim süreçlerini destekliyorlardı. Bunun yanı sıra ‘Açık Öğretim’ diye adlandırılan programlarda da uzaktan eğitim tercih ediliyordu. Fakat Uzaktan eğitim, ilk olarak Covid-19 pandemisinden sonra bir süre zorunlu olarak bütün Türkiye’de hatta dünyada tercih edilen bir uygulama oldu. Son olarak yine 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle yükseköğretim kurumlarında uzaktan eğitime geçildi. Yükseköğretim Kurumu, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin 11.02.2023 tarihli basın duyurusu ile 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminin uzaktan eğitim yoluyla tamamlanmasının uygun olduğu ifade edilmiştir (YÖK, 2023).

Küresel eğitim imkânı sunan uzaktan eğitim, ilk olarak 1728 yılında posta yoluyla başlamış sonrasında günümüze gelinceye kadar gelişen bilişim teknolojileri ile internet aracılığıyla çok daha nitelikli, telekonferans imkânı sağlayan etkileşimli uygulamalar şeklinde devam etmektedir. Uzaktan eğitim uygulamaları ile zaman ve mekân fark etmeksizin dünyanın farklı yerlerindeki kişiler birbirleri ile görüntülü ve sesli olarak iletişim kurabilmektedir (İşman, 2011). Ülkemizde ise 1970’li yıllara kadar uzaktan eğitim hakkında fikirler ortaya

atılmış bu dönem sonrasında ortaöğretim kademesinde çeşitli uzaktan eğitim denemeleri başlamıştır. Bu süreçte kazanılan tecrübeler sonucunda 1980 yılı sonrasında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi kurulmuş ve yükseköğretim düzeyinde uzaktan eğitim çalışmaları başlamıştır (Bozkurt, 2017). Günümüze gelene kadar da teknolojik gelişmelerle paralel olarak çok daha etkili ve verimli uzaktan eğitim uygulamaları hayata geçirilmiştir.

Uzaktan eğitimi sağlayan uygulamaların, öğreten ve öğreneni aktif tutan etkileşim özellikleri, zaman ve mekân özgürlüğü imkânı tanıması gibi kolaylıklar eğitim sürecinde kullanılmasını cazip kılan unsurlardandır (Akdemir, 2011). Söz konusu cazip imkânların yanı sıra sınırları ve imkânsızlıkları ortadan kaldırdığı için aynı zamanda büyük kolaylıklar da sağlayabilmektedir. Kimi zaman yurt içinde veya yurt dışında lisans veya lisansüstü eğitim almak için kullanılabilen uzaktan eğitim ile nitelikli bir donanım sağlandığı gibi eğitim verilen yere gitmeye de gerek duyulmaz. Bunun yanı sıra çeşitli alanlarda çalışan uzman veya araştırmacılar uzaktan eğitim uygulamaları ile anlık bilgi paylaşımında bulunabilmektedirler (İşman, 2011). Ayrıca genel olarak öğrenci merkezli olarak yürütülmesi, verilen eğitimlerin sonrasında tekrar ulaşılabilir olması, öğrenciyi bireysel öğrenmeye sevk etmesi gibi farklı kolaylıklarından da söz edilebilir (Karadağ Yılmaz, Savaş & Kalkan, 2022). İfade edilen kolaylıklarının ve avantajlarının yanı sıra söz konusu uygulamalardan, bulunulan ortamlardan, bireysel veya dönemsel şartlardan kaynaklı zorluklar da görülebilmektedir.

Nitekim Covid-19 pandemisi ile ilgili yapılmış akademik çalışmalarda ifade edilen sorunlar çeşitli konu başlıkları altında sıralanmıştır. Bu çalışmalardan bazıları şu şekildedir: Güngör, Çangal ve Demir, (2020); Karatay, Kaya ve Başer (2021); Yurdakul ve Duman (2021) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin uzaktan eğitim ile yapılmasını öğretmen veya öğrenci görüşlerine göre değerlendirmişlerdir. Eroğlu ve Okur, (2021) yabancı dil olarak Türkçeyi uzaktan öğretenlerin uzaktan eğitime ilişkin metaforik algılarını; Durak, Çankaya ve İzmirli (2020); Özdoğan ve Berkant (2020) ile Asandaş ve Hacicaferoğlu (2021) söz konusu dönemde öğretmen, öğrenci ve kurum gibi tüm paydaşların görüşleri doğrultusunda çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca çalışmaların ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim (Sirem & Baş, 2020; Canpolat & Yıldırım, 2021;) olmak üzere eğitim kademelerinin her dönemine ilişkin olarak yapıldığı ifade edilebilir. Çalışmalar farklı başlıklarda ele alınmış olsa da genel olarak uzaktan eğitim sürecinde çeşitli sorunlarla karşılaşıldığı dolayısıyla uzaktan eğitimin çeşitli aksaklıklara neden olduğu sonuçları ortaya konmuştur.

Türkiye'deki eğitim kurumlarında, Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitimle ilgili belli bir tecrübe edinilmesine rağmen 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle geçilen uzaktan eğitimde yine de çeşitli sorunlar yaşanmıştır. Söz konusu bu sorunların bazıları; internet bağlantısı, enerji kesintisi, sahip olunan imkânlar ve öğretmen veya öğrenci kaynaklı sorunlar olarak ifade edilebilir (Avcı & Akdeniz, 2021; Kaya, 2020; Peker & Saltık-Ayhanöz, 2022).

Araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle uygulanan zorunlu uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda "Deprem nedeniyle uygulanan uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan başlıca sorunlar nelerdir?" problem cümlesinin cevabı aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırma, nicel araştırma yöntemi desenlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama araştırmalarında, bir konu veya olay ile ilgili katılımcıların görüşlerinin ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerin belirlendiği araştırmalardır. Bir topluluğun konu ile ilgili görüşlerini betimlenmesi için o topluluğu temsil edebilecek kişilerden oluşan bir parça seçilir. Araştırma için ihtiyaç duyulan verileri toplama süreci, veri kaynakları olan kişilere yöneltilen sorulara verilen cevaplara dayalıdır. Buradaki veriler, betimlenecek topluluğun her bir bireyinden değil, bu topluluğu temsil eden bir parçasından yani örneklemeden toplanılır. Tarama türü araştırmalarda genellikle anket kullanılır. (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). Çalışmanın analiz birimi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerdir. Çalışmada analiz edilen durum ise söz konusu öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleridir.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini, Diyarbakır'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bütün öğrenciler kapsamaktadır. Ulaşılabilir evreni ise Dicle Üniversitesinde öğrenim gören bütün yabancı uyruklu öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Dicle Üniversitesi TÖMER'e devam eden yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, gönüllülük esasına dikkat edilerek, 60 öğrenciye anket uygulanmıştır. Çalışmaya katkı sunan öğrenciler, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depreminden önce yüz yüze eğitim alıyorken deprem sonrası alınan kararlar uzaktan eğitimle devam etmişlerdir. Uygulama için seçilen öğrenciler, kesintisiz olarak eğitime devam eden öğrencilerdir. Bu öğrencilerin yaş, cinsiyet, uyruk vb. özellikleri dikkate alınmamıştır. Dolayısıyla çalışma grubunun oluşturulması sürecinde amaçlı örneklemeden faydalanılmıştır. Amaçlı örnekleme yönteminde, ana olgu hakkında bilgi sahibi olmak ve ana olguyu anlamak için kişiler maksatlı bir şekilde seçilir (Creswell, 2017).

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak çevrim içi doldurulabilecek bir form hazırlanmıştır. Uzaktan eğitimi, eğitici ve/veya öğrenci görüşlerine göre değerlendiren çalışmalar incelenmiş (Karal & Fiş Erümit, 2009; Yurdakul & Duman, 2021; Topal & Tauscher, 2020; Peker & Saltık-Ayhanöz, 2022; Kaya, 2020; Özdoğan & Berkent, 2020) ve söz konusu çalışmalar göz önünde bulundurularak araştırmacı tarafından 12 maddelik anket form oluşturulmuştur. Sonrasında bu form yükseköğretimde yabancı dil olarak Türkçe eğitimi veren dört alan uzmanının görüşleri doğrultusunda 7 madde olarak şekillenmiştir. Anket oluşturma süreci; problemi tanımlama, madde (soru) yazma, uzman görüşü alma ve ön uygulama olmak üzere dört aşamalı bir yol takip edilmiştir (Büyüköztürk, 2005). Katılımcıların geldikleri ülke, Türkiye'de bulunma sebepleri gibi anket soruları uzman görüşleri doğrultusunda çıkarılmıştır. Çıkarılan maddelerin yerine yeni maddeler eklenmeden uygulanmıştır. Ön uygulama için de daha önce Türkçe yeterlilik sertifikasını almaya hak kazanmış beş uluslararası öğrenciden destek alınmıştır. Bu öğrencilerin iki tanesi Sivil Havacılık bölümü üç tanesi de Mimarlık bölümü 1. sınıf öğrencileridir. Çalışmalarda, anketler yardımıyla aynı soru grubunun çok sayıdaki bireye e-posta, telefon veya bizzat sorulmasıyla süreç işletilir. Farklı yerlerde olan ve büyük gruplara hızlı bir şekilde uygulama imkânı sağlaması ve maliyetinin çok düşük olması gibi avantajları anketi diğer veri toplama araçlarına oranla daha cazip kılmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014).

Etik Kurul İzni

Dicle Üniversitesinin 563752 nolu etik kararıyla gerekli etik kurul izni alınmıştır. Çalışmada çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmadığını ve araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan ederiz.

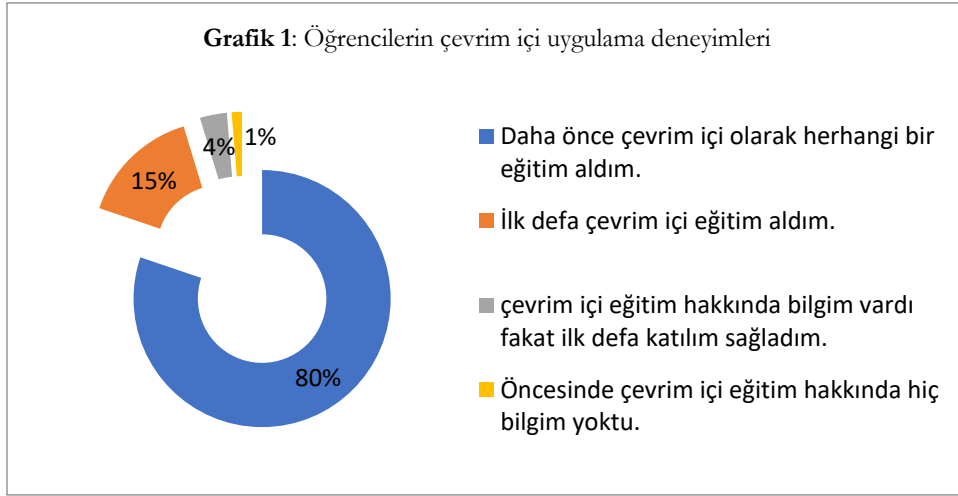
Verilerin Analizi

Tarama türündeki araştırmalarda, sorulara verilen cevapların yüzdeler olarak ifade edilmesi ve frekanslarının verilmesi katılımcıların görüşlerini göstermesi açısından önemli görülmektedir. Bulgular verilirken grafiklerin kullanılması okuyucuların araştırma bulgularını daha kolay anlamalarını ve değerlendirmelerini sağlayabilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). Bu doğrultuda kullanılan grafikler aracılığı ile ulaşılan veriler analiz edilmiştir. Söz konusu analiz sürecinde frekans elde edildikten sonra yüzdeler olarak ifade edilmiştir. Bu şekilde ulaşılan cevapların ilgili dokümanda kapsadığı alan ölçüt olarak kullanılmıştır (Sak ve diğerleri, 2021).

Bulgular

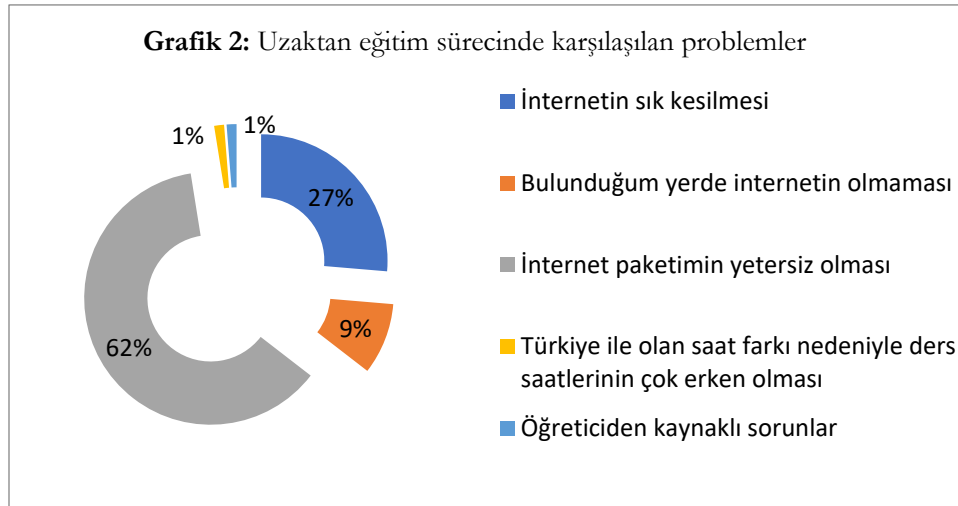
Uygulanan anket sonucu ulaşılan bulgular yüzdeler oranları belirtilerek grafik üzerinden ifade edilmiştir. Yüzdeler ifade edilirken virgüllü sayılar yuvarlanarak aktarılmıştır. Sonrasında grafiğin ilgili olduğu soru ulaşılan bulgular ışığında yorumlanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri aşağıdaki şekilde olmuştur.

Öğrencilerin Çevrim İçi Uygulama Deneyimlerine İlişkin Görüşleri:

Öğrencilerin daha önce çevrim içi eğitim hakkında herhangi bir deneyimlerinin olup olmadığını sorulduğu ilk soruda, 60 öğrenciden 48'i (%80) daha önce çevrim içi eğitimi deneyimlediği görülmüştür. Geriye kalan öğrencilerden 9'u (%15) önceden bilgileri olmasına rağmen ilk defa çevrim içi eğitim aldıklarını ifade etmiş. Sadece % 1 oranındaki öğrenci grubu ilk defa çevrim içi uygulama ile karşılaştıklarını daha önce bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin büyük bir kısmının, deprem nedeniyle yapılan zorunlu uzaktan eğitimden önce çevrim içi eğitim ile ilgili tecrübelerinin olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Problemler ile İlgili Görüşleri:

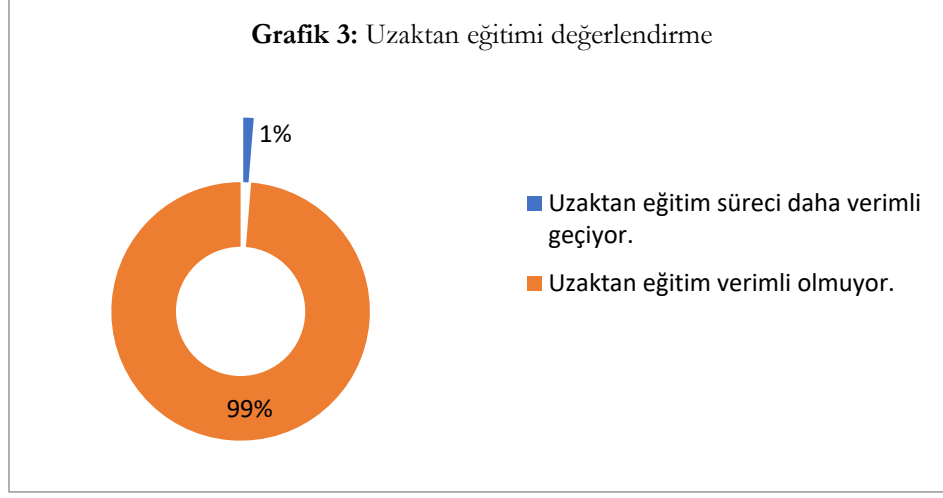

Uzaktan eğitim süreci, yüz yüze eğitimden farklı şartlarda devam eder. Yüz yüze eğitim sürecinde eğitim ortamında karşılaşılan herhangi bir aksaklık genellikle anında müdahale ile çözüme kavuşturulabilir. Bu sorun öğrenci veya öğreticiden kaynaklı öğrenme ile ilgili olabildiği gibi teknik veya fiziki ortamdan kaynaklı bir sorun da olabilir. Öğreticinin bu süreçte öğrencilerle doğrudan muhatap olması, aynı zamanda onların beden dili, jest ve mimiklerinden sorunun ne olduğu hakkında daha kolay fikir sahibi olabilir. Uzaktan eğitim, ifade edilenlerin tam tersi şartlarda sürdüğü için sorunlarla başa çıkmak bazen mümkün olamamaktadır.

Grafik 2'den görüldüğü üzere öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları en büyük problemler internet kaynaklı olarak ifade edilmiştir. Öğrencilerin internet paketlerinin yetersiz olması (%62) ve internetin sık kesilmesi (%27) ifade edilen problemler olarak göze çarpmaktadır. Öğrencilerin bulunduğu yerde internet

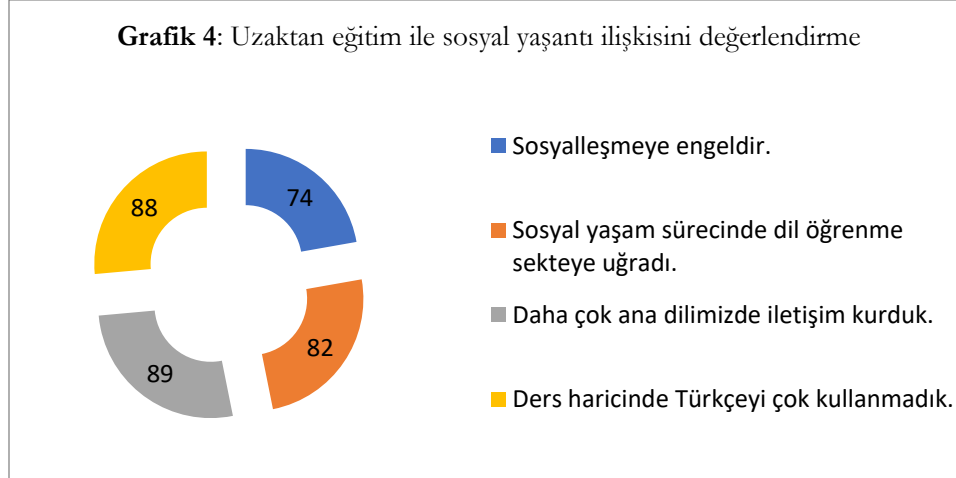
alt yapısının bulunmaması, Türkiye ile olan saat farkı ve öğreticiden kaynaklı problemlerin yüzdelik oranlarının düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Konusundaki Değerlendirmeleri:

Araştırmaya katkı sunan öğrenci grubu, aynı eğitim öğretim yılı içerisinde hem yüz yüze eğitimi hem de çevrim içi eğitimi deneyimlemişlerdir. Bu nedenle yaptıkları değerlendirmenin söz konusu süreci yansıttığı düşünülmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, uzaktan eğitim sürecini yüz yüze eğitimle kıyaslarken neredeyse tamamı, (%99) uzaktan eğitimin verimli olmadığını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katkı sunan uluslararası öğrencilerin sadece % 1'lik bir kısmı, uzaktan eğitim sürecini verimli olarak nitelendirmiştir.

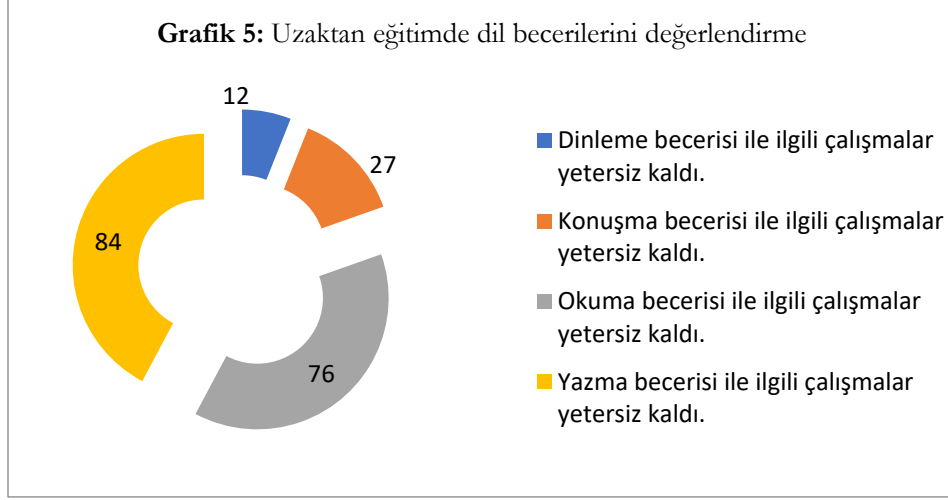
Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ile Sosyal Yaşantı İlişkisi Hakkındaki Değerlendirmeleri:

Katılımcı öğrencilere tabloda ifade edilen dört seçeneğin hangisinin veya hangilerinin kendilerine uyduğu sorulmuştur. Dolayısıyla öğrenciler, isteğe bağlı olarak birden fazla seçeneği işaretleyerek fikirlerini ifade edebilmişlerdir. Dil öğrenmenin sadece eğitim ortamları ile sınırlı olmadığı aynı zamanda sosyal yaşamda da devam ettiği düşünüldüğünde sosyal yaşam ile alınan dil eğitiminin birbirini tamamladığı ifade edilebilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenci profili göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin genel olarak okul ortamında sosyalleştiği, hedef dilde belli bir seviyeye geldikten sonra sosyal yaşama daha çok karıştıkları görülmüştür. Bu durumda sosyal yaşamın dil öğrenme ve öğrenilen dili geliştirme üzerinde etkili olduğu söylenebilir (Topal & Tauscher, 2020).

Grafik 4'ten görüldüğü üzere öğrencilerin tamamına yakını (%89) uzaktan eğitim sürecinde daha çok ana dillerinde iletişim kurduklarını, yine büyük bir kısmının (%88) ders haricinde Türkçeyi kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %82'si sosyal yaşantılarının azaldığını dolayısıyla daha önce sosyal yaşamda da devam eden dil öğrenmelerinin sekteye uğradığını ifade etmişlerdir. Son olarak uzaktan eğitimin sosyalleşmeye engel olduğu (%74) seçeneği düşüncesinin de önemli oranda olduğu söylenebilir.

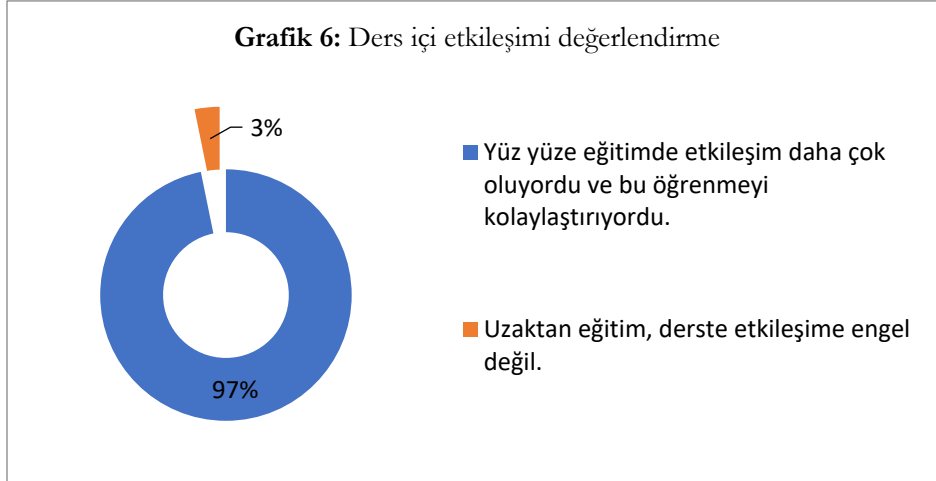
Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Dil Becerileri ile İlgili Değerlendirmeleri:

Bu soru maddesinde de Tablo 4'te olduğu gibi öğrenciler birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Böylece temel dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazmadan en çok hangisi veya hangilerininin uzaktan eğitim sürecinde eksik kaldığı ile ilgili fikirlerini belirtmişlerdir.

Grafik 5'e göre uluslararası öğrenciler, en fazla (% 84) yazma becerisi ilgili çalışmaların yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir. Sonrasında sırasıyla okuma becerisi ile ilgili çalışmaların yetersizliği % 76, konuşma becerisi ile ilgili çalışmaların yetersizliği % 27 ve dinleme becerisi ile ilgili çalışmaların yetersizliği % 12 oranında ifade edilmiştir.

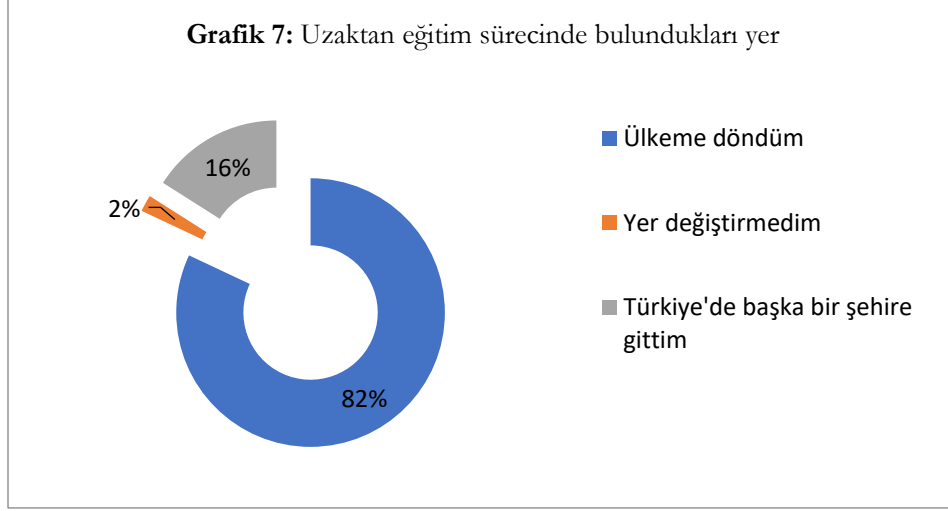
Öğrencilerin Ders İçi Etkileşim ile İlgili Değerlendirmeleri

Uluslararası öğrencilerin yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimi karşılaştırarak ders içi etkileşimi değerlendirmeleri Grafik 6'da yüzdelerle aktarılmıştır. Öğrencilerin tamamına yakını (%97) yüz yüze eğitim sürecinde etkileşimin daha çok olduğunu ve bunun da öğrenmeyi kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra

çalışmaya destek sunan uluslararası öğrencilerin % 3'lük kısmı uzaktan eğitimin derste etkileşime engel olmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Buldukları Yer ile İlgili Cevapları

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Türkiye genelindeki yükseköğretim kurumlarında zorunlu nedenlerden uzaktan eğitim kararı alındı. Bu süreçte depremden doğrudan etkilenen illerdeki öğrenciler de eğitim gördükleri yerlerden ayrılmak zorunda kaldılar. Depremin etkilediği illerden olan Diyarbakır ilindeki uluslararası öğrenciler de aynı şekilde yer değiştirmek durumunda kaldılar. Buna göre çalışmaya katkı sunan öğrencilerin %82' kendi ülkelerine geri dönmüş, %16'sı Türkiye'de kalmış fakat eğitim gördükleri şehrin dışına çıkmışlardır. Söz konusu öğrencilerin sadece %2'lik kısmı eğitim gördükleri şehirde kalmaya devam etmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin incelendiği çalışmada karşılaşılan problemlerin genel olarak yeterli internetin olmaması, öğrencilerin yeteri kadar derse katılmaması, çevrim içi ders uygulamalarının ders içi etkileşim için uygun olmaması ve buna bağlı olarak dil becerileri ve bu becerilerle ilgili bazı kazanımların yeterli düzeyde ele alınmaması gibi problemlerin olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında mevcut çalışmanın bulgularını destekleyen nitelikte çalışmalar görmek mümkündür. Kaya, (2020) uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunları; öğretim elemanı kaynaklı sorunlar, öğrenci kaynaklı sorunlar ve kurumsal sorunlar başlıkları altında listelemiştir. Avcı ve Akdeniz (2021); Peker ve Saltık-Ayhanöz (2022) gibi araştırmacıların çalışmalarında da benzer bir şekilde teknolojik alt yapı ve internet erişiminden kaynaklı sorunlar, öğrencilerden kaynaklı sorunlar, ebeveynlerden kaynaklı sorunlar ve öğretmenden kaynaklı sorunlar olarak sıralanmıştır. Bu çalışmada ve incelenen diğer çalışmalarda, tespit edilen sorunların toplandığı başlıklarda kısmen farklılıklar görülse de sonuçların birbirine benzer olduğu görülmüştür. Çalışmaların bulgu ve sonuçlarındaki farklılıkların ise hazırlanan anket sorularının içeriği ile ilgili olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra Kovid-19 koronavirus pandemisi dönemindeki uzaktan eğitimi değerlendiren çalışmalar ile 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle uygulanan zorunlu uzaktan eğitimi değerlendiren çalışmaların önemli bir farkı da iki durumun farklı özellikte bir yaşam biçimi sunmasıdır. Çünkü Kovid-19 pandemisinde evden çıkılmaması, yer değiştirilmemesi kararı alınmışken deprem nedeniyle yapılan uzaktan eğitim sürecinde yıkım ve hasarlı yerleşim yerleri nedeniyle yer değişiklikleri resmi kurumlar tarafından desteklenmiştir. Böylece çalışmanın örneklemini oluşturan öğrenciler dâhil olmak üzere pek çok kişi bulunduğu yerden ayrılmak durumunda kalmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere uygulanan anket neticesinde, uzaktan eğitim ve çevrim içi ders uygulamaları ile ilgili herhangi bir bilgi eksikliğinin olmadığı bu nedenle bu durumun uzaktan eğitim süreci için

bir problem teşkil etmediği sonucuna varılmıştır. 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını dönemindeki uzaktan eğitim sürecini değerlendiren Karakuş ve arkadaşlarının (2020) çalışmasında, katılımcıların %50'si daha önce uzaktan eğitim süreçleri hakkında yeterli bilgileri olmadığını ifade etmişlerdir. Bu oranın çalışmamıza göre farklılık göstermesi, söz konusu araştırmacıların çalışmalarının öncesinde herhangi bir uzaktan eğitim tecrübesi olmamasına bağlanmıştır.

İnternet paketinin yetersiz olması ve internetin sık kesilmesi, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştığı bir problem olduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla, uzaktan eğitim sürecinde iletişim operatörlerinin öğrencilere yeterli internet paketi desteği sunmadığı ve internet altyapılarının kimi bölgelerde zayıf olduğu sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda, uzaktan eğitimin devam etmesi halinde, öğrencilere ek internet paketi desteğinin sağlanması ve internet alt yapısının güçlendirilmesi önerilmektedir.

Uluslararası öğrencilerin neredeyse tamamı yüz yüze eğitimin uzaktan eğitimden daha verimli olduğunu belirtmişlerdir. Burada uzaktan eğitim sürecinde etkili bir iletişimin kurulmadığı ve öğrenci ile öğretici arasında etkileşimin olmadığı sonucuna varılmıştır. Nitekim ders içi etkileşimin değerlendirildiği soruda da benzer bir şekilde yüz yüze eğitimde etkileşimin daha çok olduğu ve bunun öğrenmeyi kolaylaştırdığı fikri büyük oranda görülmüştür. İfade edilenleri destekler bir şekilde Doğan ve arkadaşlarının (2022) çalışmalarında da uzaktan eğitimde iletişimin yeteri kadar sağlanmadığı ve bu nedenle etkileşimin kurulmadığı sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmada da kültürel etkileşimin sınıf ortamında daha sağlıklı olabileceği, yeni bir dil öğrenen bireylerin yüz yüze iletişim kurmalarının doğal dil ortamının önemini artırdığı sonucuna varılmıştır.

Dil becerilerinin değerlendirildiği soruda dinleme becerisi dışında kalan konuşma, okuma ve yazma becerilerinin genel olarak yetersiz kaldığı sonucuna varılmıştır. Dinleme becerisi ile ilgili çalışmaların genel olarak yeterli görülmesi, çevrim içi ders sürecinde ekran paylaşımının ve dolayısıyla interaktif ders materyallerinin yeterli düzeyde kullanılabilmesine bağlanmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde; öğrencilerin dinlediklerindeki kelimeleri tanıması, telaffuz biçimini ayırt etmesi ve verilen iletiyi doğru anlamasını sağlamak (Başkan & Ustabulut, 2020) dinleme becerisinin kazandırılmasıyla sağlanmaya çalışılmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma sırasındaki etkinlikler aracılığıyla öğrencilerin okuduklarını anlamaları ve yazarın iletmek istediği mesajı almaları istenir (Başkan & Ustabulut, 2020). Bu durumda öğrencilerin okuma becerisi ile ilgili değerlendirmeleri, ifade edilen amaca ulaşamadığını göstermektedir. Dolayısıyla bu beceri ve ilişkili kazanımların eksik kaldığı sonucuna varılmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, okuma ve yazma becerileri ilgili çalışmaları yetersiz gördüğü sonucuna varılmıştır. Ulaşılan bu verinin, interaktif ders materyalinin kullanımına bağlı olarak öğrencilerin yazma ve okuma etkinliklerinde pasif durumda kaldıkları sonucunu ortaya koymuştur. Özellikle yazma becerisini harekete geçirecek etkinliklerin, tıklayarak seçme veya sürükleme gibi yazmayı gerektirmeyen işlemlerle yapılması yazma becerisi ile ilgili çalışmaları yetersiz kalmasına neden olduğu sonucuna varılmıştır. Boylu'nun (2014) da ifade ettiği gibi yazma zor kazanılan bir beceri olduğu için bu süreçte öğretici ve öğrenciye büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu durumda yazma ile ilgili çalışmaların ders kitabı, çalışma kitabı veya defter gibi fiziki ders materyalinin üzerine yazılarak da çalışmaların tamamlanması önerilir.

Yüz yüze eğitimde öğrencilerin ders sürecinde kendilerini ifade etmeleri ve çeşitli konularda fikirlerini ifade etmeleri daha kolay olmaktadır. Fakat uzaktan eğitim sürecinde öğreticinin bu dengeyi sağlaması çeşitli yöntem ve tekniklerin uygulanmasını gerektirebilir. Göçer, (2015) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesi için uygulanabilecek çeşitli yöntem ve teknikleri sıralamıştır. Bu doğrultuda en uygun yöntem ve tekniğin belirlenmesi aynı zamanda bu yöntem ve tekniklerin verimliliğini artırabilecek etkinliklere yer vermenin hedef dili kullanabilmenin gerekliliği olduğu ifade edilmiştir. İfade edilenlerle ilişkili olarak konuşma becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesinde işlenecek konunun içeriği, öğrencilerin seviyesi, sınıf ortamının uygunluğu gibi özellikler göz önünde bulundurularak en uygun yöntemin kullanılması gerekli görülmektedir. İfade edilenler ve öğrencilerin konuşma becerisi ile ilgili değerlendirmeleri doğrultusunda, uzaktan eğitim sürecinde konuşma becerisi ile ilgili çalışmaların yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin geliştirilmesi, bireylerin duygu ve düşüncelerini Türkçenin dil özelliklerine uygun ve planlı bir şekilde yazılı olarak ifade etmelerini hedefler. Böylece öğrencilerin yazılı iletişim becerilerinin geliştirilmesi sağlanarak etkili bir düzeyde Türkçe yazı yazmaları desteklenmiş olur (Serpen & Üstten, 2023). Bu süreçte öğrencilere dikte çalışmaları yaptırmak önemli görülmektedir (Başkan, 2019). Uzaktan eğitim sürecinde dikte çalışmalarının yapılamaması ve ders materyallerinin interaktif bir şekilde doldurulması yazma becerisi ile ilgili çalışmaların yetersizliğini ortaya

koymuştur. Aynı zamanda uzaktan eğitim, öğrencilerin akranlarının yazılarını görme imkânını da ortadan kaldırmıştır. Zira öğrencilerin, sınıftaki diğer bireylerin yazılarını görmesi ve incelemesi farklı bir kişi olarak değerlendirmeyi sağlar. Bu şekilde kendi yazılarıyla karşılaştırarak yazılarını değerlendirirler. Bu durum kendi yazılarını geliştirebilecekleri bilişsel bir etkinlik ortamı sağlar (Özşavlı, 2023). Uzaktan eğitimden kaynaklı söz konusu eksikliklerin yazma becerisi ve yazma becerisi ile ilgili kazanımların yetersiz kalmasına neden olduğu düşünülmektedir. Nitekim öğrencilerin %84'ünün yazma becerisi ile ilgili çalışmaların yetersiz kaldığını ifade etmeleri söylenenleri destekler niteliktedir. Özetle, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde dinleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan dört temel dil becerisinden hareketle iletişimsel yetiyi geliştirmek önemli bir amaçtır (Babacan, 2023). Fakat deprem nedeniyle yapılan zorunlu uzaktan eğitim sürecinde, genel olarak sağlıklı bir iletişim kurulamadığı için dinleme, konuşma, okuma ve yazma temel dil becerileri ile ilgili çalışmaların ve ilgili kazanımların eksik kaldığı sonucuna varılmıştır.

6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle yapılan uzaktan eğitimi değerlendiren uluslararası öğrencilerin fikirleri doğrultusunda bu süreçte etkileşimin yetersiz olduğu ortaya konmuştur. Aynı şekilde yetersiz etkileşimin, öğrenmeyi olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Buna paralel olarak Doğan ve arkadaşları (2022) kişisel temasın, öğrenci ve öğretici arasında yakın bir ilişki kurduğunu ve bunun sonucunda sağlıklı bir iletişimin sağlandığını dolayısıyla yüz yüze iletişimin birçok süreci hızlandırdığını ifade etmişlerdir. Ayrıca yüz yüze eğitim sürecinde öğrenci ve öğretici arasında gayri resmi bir iletişimin sağlandığı böylece sağlanan bu imkânla yeri geldiğinde kişisel konuların bile tartışılabileceği bir ortamın oluştuğu belirtilmiştir. İfade edilenler, ulaşılan sonucu ve bu durumun öğrenmeyi olumsuz etkilediği çıkarımını destekler niteliktedir.

Öğrencilerin, uzaktan eğitim ile sosyal yaşantılarının dolayısıyla sosyalleşmelerinin olumsuz etkilendiği sonucuna varılmıştır. Söz konusu öğrenci grubu, okul aracılığıyla sosyalleşen ve bu süreçte hedef dili eğitim ortamları dışında da kullanan bir kitledir. Uzaktan eğitimle sosyal yaşamdan uzak kaldıkları için veya kendi ülkelerine döndükleri için Türkçeyi sadece ders sürecinde kullandıkları ve genel olarak kendi ana dillerinde iletişim kurdukları sonucuna varılmıştır. Bu durumun dil öğrenmelerini zorlaştırdığı gibi kültür aktarımını da sekteye uğrattığı düşünülmektedir. Çünkü ikinci bir dili öğrenen yabancı öğrenciler aynı zamanda başka bir kültürü de daha kolay bir şekilde öğrenmeye başlarlar (İşcan, 2011). Fakat 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonucu yapılan uzaktan eğitimle öğrenciler Türkiye'den, okuldan ve toplumdaki uzak kaldıkları için kültürel etkileşimin de kesintiye uğradığı sonucuna varılmıştır.

İfade edilen sonuçlardan hareketle çalışma neticesinde yabancı dil olarak Türkçe eğitimi yapan kurum ve öğretmen, bu alanda çalışan araştırmacılara ve diğer paydaşlara yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Öneriler

- Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları zorluklar göz önünde bulundurularak yabancı dil olarak Türkçe eğitiminin, şartlar zorlanarak yüz yüze yapılması önerilir. Bu doğrultuda uzaktan eğitimin en son seçenek olarak düşünülmesi önerilir.
- Zorunlu olarak yapılması gereken uzaktan eğitim süreci boyunca öğrencilere internet ve teknik destek sağlanabilir.
- Uzaktan eğitimde görev alan öğretmenler, öğrencileri ders sürecinde aktif tutabilmek için farklı yöntem ve tekniklerden yararlanabilir.
- Uzaktan eğitim süresince yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, hedef dilden uzak kalmamaları için Türkiye'de ikamet etmeleri sağlanabilir.
- Öğrencilerin eğitim görecekları fakülte yönetimleri ile iletişim halinde olarak, Türkçe yeterlilik sertifikasını uzaktan eğitim döneminde almış öğrenciler için önümüzdeki eğitim öğretim yılında, ihtiyaç duymaları halinde, ek eğitimler verilebilir.
- Uzaktan eğitim döneminde yapılan yabancı dil olarak Türkçe eğitimi, bu süreçte karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları ile ilgili farklı çalışmalar yapılarak eksiklikler ortaya konabilir. Bu doğrultuda tespit edilen aksaklıklar için farklı yöntemlerle hazırlanmış (nitel vb.) alternatif çalışmalar planlanabilir.
- Yapılan çalışmanın 60 kişi ile sınırlı olduğu göz önünde bulundurularak ulaşılan sonuçların genellenebilmesi için yeni çalışmaların, daha fazla kişinin katılımı ile gerçekleştirilmesi önerilir.

Sonuç olarak Covid-19 salgını sonrasında ve 6 Şubat 2023 Merkezli depremler nedeniyle zorunlu olarak yapılan uzaktan eğitim uygulamalarının genel olarak eğitim sürecini olumsuz etkilediği özeldir ise söz konusu çalışmaya konu olan yabancı dil olarak Türkçe öğretimini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Son zamanlarda görülmeye başlanan Eris varyantı (Eris virüsü), ile tekrar bir tedirginlik oluşsa (Anadolu Ajansı, 2023) da her kademedeki eğitim öğretimin belirlenen hedefler doğrultusunda yürütülmesi için uzaktan eğitimin en son seçenek olarak düşünülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Kaynaklar

- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde uzaktan eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), s.69-71. DOI: 10.5961/jhes.2011.011
- Anadolu Ajansı (2023). <https://www.aa.com.tr/tr/teyithatti/blog/turkiye-de-de-gorulen-eris-varyanti-hakkinda-bilinmesi-gerekenler/1816560> (e.t. 14.09.2023).
- Asandaş, N. & Hacıcaferoğlu, S. (2021). Koronavirüs (Covid-19) döneminde uzaktan eğitim süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 213-223.
- Ateş, E. ve Aytekin, H. (2022). Küreselleşme sürecinde yaşanan dilsel ve kültürel değişimler ve topluma yönelik etkileri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (28), 397-407. DOI: 10.29000/rumelide.1132599.
- Avcı, F. & Akdeniz, E.C. (2021). Koronavirüs (Covid-19) salgını ve uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar konusunda öğretmenlerin değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi-USBED*, 3(4), 117-154.
- Babacan, G. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 6(1), 17-30.
- Balcı, M. & Melanlıoğlu, D. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı üzerine. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (KÜSBD)*. 10(2), 173-198.
- Başkan, A. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerisi öğretimi ve etkinlik örnekleri. İ.Erdem, B.Doğan ve H.Altunkaya (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* içinde (ss. 157-174). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Başkan, A. & Ustabulut, M.Y. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlama becerileri (dinleme ve okuma). *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 21, 39-55. <https://doi.org/10.29000/rumelide.835294>
- Biçer, N. (2021). Öğrenen ihtiyaçlarının belirlenmesi ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde program geliştirme. E. Boylu ve L. İltar (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi – Politika, Program, Yöntem ve Öğretim* (2. Baskı) içinde (ss.63-85). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Boylu, E. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken – Journal of World Turks*, 6(2), 335-349.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Bulut Şahin, B. & Eriçok, B. (2023). Türkiye’de yükseköğretimin uluslararasılaşmasında ulusal stratejiler ve kurumsal yönetim. *Neşebir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(3), 1915-1937. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1341529>
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Canpolat, U., & Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109.
- Creswell, J.W. (2017). *Eğitim araştırmaları*. EDAM Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi.
- Doğan, M., Koç, N. & Saraç, M. (2022). Yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 26, 765-781. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1074059>
- Durak, G., Çankaya, S. & İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 14(1), 787-809. Doi: 10.17522/balikesirnef.743080

- Eriçok, B., Arastaman, G. (2022). Understanding the internationalization of higher education in Turkey: the meaning and current policies. *International Online Journal of Educational Sciences*, 14(4), 1107-1124. <https://doi.org/10.15345/iojes.2022.04.008>
- Eroğlu, A. & Okur, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçeyi uzaktan öğretenlerin uzaktan öğretime ilişkin metaforik algıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 325-338. DOI: 10.29000/rumelide.1011455.
- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 21-36.
- Gökçearslan, A. (2008). Uzaktan eğitim bir ders materyali olarak bilgisayarın eğitimde kullanılması. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, Sayı 18, 6-9.
- Güngör, H., Çangal, Ö. & Demir, T. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimine ilişkin öğrenci ve öğretici görüşleri. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 1163-1191.
- İşcan, A. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 29-36.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim* (4. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karadağ Yılmaz, R., Savaş, H. & Kalkan, S. (2022). Katkıları ve sorunlarıyla uzaktan eğitime farklı bir bakış: sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim algıları. *Abi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 277-296. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1031333>
- Karal, H. & Fiş Erümit, S. (2009). Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinin uzaktan eğitime bakışı ve hazır bulunuşlukları. *9th International Educational Technology Conference*, Hacettepe University, 334-960.
- Karatay, H., Kaya, S. & Başer, D. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzaktan eğitime yönelik öğrenci görüşleri. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 223-232.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoglu, M.Ö., Esendemir, N. & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 19, 220-241. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752297>
- Kaya, M. & Kardaş, M.N. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programı-1- 2016, 2017 Türkçe Öğretim Programları (MEB). M.N. Kardaş (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* içinde (ss.83-104). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kaya, S. (2020). Zorunlu uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlar: öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri. *EJER Congress 2020 Bildiri Özetleri Kitabı* (ss.152-154). Anı Yayıncılık.
- Kocayanak, D. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde standartlaşma: diller için ortak öneriler çerçevesi (CEFR). E.Özkan (Ed.), *Yabancılara Türkçe Öğretimi* içinde. Eğitim Yayınevi.
- Örge Yaşar, F. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik hazırlanmış öğretim programları. E.Özkan (Ed.), *Yabancılara Türkçe Öğretimi*. Eğitim Yayınevi.
- Özdoğan, A.Ç. & Berkant, H.G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim*, (49), 13-43.
- Özşavlı, M. (2023). Akran geri bildiriminin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerisine etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 12(1), 253-273. <https://doi.org/10.7884/teke.5638>
- Peker, A. & Saltık-Ayhanöz, G. (2022). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde matematik dersine ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 3(1), 18-32.
- Sak, R., Sak, İ.T.Ş., Şendil, Ç.Ö. & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- Serpen, M.N. & Üstten, A.U. (2023). Dönüt verme uygulamalarının yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yazma becerisine etkisi. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 34, 69-87. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1316132>
- Sirem, Ö., & Baş, Ö. (2020). Okuma güçlüğü olan ilkökul öğrencilerinin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4). <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43346>
- Topal, F. & Tauscher, S. (2020). Uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarında karşılaştıkları sorunlar üzerine bir inceleme. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 15(1), 309-336. <https://doi.org/10.17550/akademikincelemeler.624380>
- YÖK. (2023). <https://www.yok.gov.tr/HaberBelgeleri/BasinDuyurusu/2023/basin-duyurusu-universitelerde-uzaktan-egitime-gecis.pdf> (e.t. 14.09.2023)

Yurdakul, Y. & Duman, G.B. (2021). Uzaktan eğitimle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde temel becerilerin gerçekleştirilebilme durumunun öğretici görüşleri üzerinden değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 167-186. DOI: 10.29000/rumelide.953696

EXTENDED SUMMARY

In today's world, with the development of every field, people have started to communicate more with each other. As a result of this, it has become a necessity to learn the languages of the communities that communicate for various reasons. Turkish is one of the most spoken and popular languages in the world. In this direction, Turkish is taught as a foreign language by various institutions and organizations both in Turkey and in different countries. As international students prefer our country for higher education, language teaching centers established within universities are important centers that carry out these educational activities. In Turkish teaching centers operating within higher education institutions, language education is carried out systematically and according to a certain program. These programs take into account the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) for the test development process, certification, foundation of the certification system, development of textbooks and other course materials, curriculum development and related educational standards. In addition, the programs prepared separately or jointly by Turkish language teaching centers of universities and other institutions and organizations teaching Turkish as a foreign language are important documents that guide this process. Although these programs seem to be partially different from each other, they are considered important because they provide common action and standardization.

Until the COVID-19 coronavirus pandemic all over the world, distance education was used as an important result of developing information technologies. In addition to face-to-face education, some educational institutions also received support from distance education to increase academic success. Distance education is seen as an important convenience as it enables people from different geographies of the world to communicate with each other interactively and share information regardless of time and place.

Face-to-face Turkish teaching activities were first carried out as compulsory distance education, due to the Covid-19 coronavirus epidemic and then due to the earthquakes in Kahramanmaraş on February 6, 2023. In distance education due to the earthquake, the fact that the students in the provinces affected by the earthquake had to relocate due to housing problems differs from the distance education during the coronavirus period. Thus, the distance education option, which was previously used as a result of the development of information technologies, started to be used as compulsory in all educational institutions. Distance education played an important role when face-to-face education could not be provided and the continuity of education was ensured. However, in this process, some problems were experienced due to distance education. In this study, some of these problems are analyzed according to the opinions of international students.

The research was conducted with the survey model, one of the quantitative research method designs. In survey research, the views of the participants about a subject or event, their interests, skills, abilities, attitudes, etc. are determined. The unit of analysis of the study is international students learning Turkish as a foreign language. The situation analyzed in the study is the opinions of these students about distance education. The sample of the study consists of foreign students attending Dicle University TÖMER in the 2022-2023 academic year. Within the scope of the research, a questionnaire was applied to 60 students, paying attention to the principle of volunteerism. A form that can be filled in online was prepared as a data collection tool. Studies evaluating distance education according to the opinions of instructors and/or students were examined and a 12-item questionnaire form was created by the researcher by considering these studies. Later, this form was shaped as 7 items in line with the opinions of four field experts who teach Turkish as a foreign language in higher education. In survey-type studies, expressing the answers given to the questions as percentages and giving frequencies are considered important in terms of showing the opinions of the participants. The use of graphs while presenting the findings may enable readers to understand and evaluate the research findings more easily. In this direction, the data obtained through the graphs used were analyzed. In this analysis process, frequencies were obtained and then expressed as percentages. The area covered by the answers obtained in this way in the relevant document was used as a criterion.

As a result of the applied survey, it was revealed that most of the students (80%) had taken online training before. Thus, it was concluded that they knew how to use distance education. Students who learn Turkish as a foreign language stated that they have a lot of internet-related problems in the distance education process. In this direction, 62% of the students stated that their internet packages were insufficient and 27% of them stated that the internet was cut off frequently.

Students who evaluated distance education and face-to-face education stated that face-to-face education is more efficient. Likewise, the thought that the distance education process prevents their socialization and thus delays their language learning has been expressed at a high rate. It is seen as a result of this that they do not use the Turkish language outside of the classroom and communicate mostly in their mother tongue.

International students stated that studies on listening, speaking, reading, and writing language skills in the distance education process are insufficient. Here, the inadequacy of studies on writing skills was expressed as 84%, and the insufficiency of studies on reading skills was 76%. Considering that communicative competence develops in the process of teaching Turkish as a foreign language, based on the four basic language skills consisting of listening, speaking, reading, and writing, the results reveal its inadequacy in this process.

Establishing interaction between the student and the teacher in language teaching is seen as an important advantage. However, it has been determined that this interaction is not sufficiently provided in distance education. 97% of the students stated that there is more interaction in the face-to-face education process and this situation facilitates their learning. As stated above, due to the earthquakes in Kahramanmaraş on February 6, 2023, there was a housing problem in the provinces affected by the earthquake. For this reason, students in these provinces had to change places like the residents. It was concluded that this location change had negative consequences for some students. Because in the places they went, they had some difficulties in participating in distance education. Most of the students who use Turkish as a foreign language (82%) returned to their home countries during the distance education process and 16% of them stayed in Turkey but had to go to a different city. As a result, it has been determined that there are some student-related, internet-based, and educator-based problems in the distance education process.